

P-566

CENA RGZ. ZŁ. 1

WIADOMOŚCI MAZURSKIE

Nr. 5.

11-12 sierpnia 1945 r.

Rok I.

Niemcy w nowej sytuacji

Gazety berlińskie poświęcają swe artykuły rozpamiętywaniom na temat pierwszej wojny światowej. Wszystkie dzienniki podkreślają, że Niemcy dwukrotnie pociągali za sobą świat w otchłanie zbrodniczej wojny. „Deutsche Volk Zeitung“, organ komunistyczny, w art. wstępnym pisze: „Rok 1914 zapoczątkował fatalny okres w historii narodu niemieckiego, który stał się z kolei sprawcą 2-giej, stokroć straszniejszej wojny światowej. Wielcy finansisci i przemysłowcy niemieccy, którzy finansowali zbrodnicze plany Hitlera, ponoszą za to wielką odpowiedzialność przed Bogiem i całą ludzkością. Niektórzy z nich — tu dziennik wymienia Hugenberg — dziś jeszcze snują samobójcze plany uratowania przemysłu niemieckiego, plany, które w konsekwencjach mogą w chwili obecnej spowodować jedynie całkowitą zagładę Niemiec“. W innym artykule „Deutsche Volk Zeitung“ — komentuje orzeczenie biskupów bawarskich, którzy twierdzą, że Niemcy nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za rozwój wypadków. Winna jest tylko garstka szubrawców. Ani zaś armia, ani naród nie mogą odpowiadać za zbrodnie. Dziennik poddaje to oświadczenie ostrej krytyce i ostrzega, że tworzenie nowych legend, uniewinniających niemiecki naród i armię, może stać się zarodkiem nowej wojny odwetowej. „Das Volk“ pisze, że „nareszcie Niemcy zostały definitywnie wybawione od straszliwego koszmaru hitlerowskiego. Poza tym wszystkie gazety berlińskie na marginesie uchwał konferencji poczdamskiej piszą: „Naród niemiecki przygotowany był na rozbicie i rozcząstkowanie i liczył na pozbawienie go wolności politycznej, wielkie mocarstwa nie czekały na prośbę rozpoczęcia rekonstrukcji, wysuniętej ze strony narodu niemieckiego, lecz same zwróciły się, szlachetnie ofiarowując pomoc“.

Ze świata

London. Dziś pomiędzy Stanami Zjednoczonymi, Anglią, Francją a Zw. Radzieckim podpisany został układ, ustanawiający Międzynarodowy Trybunał Wojskowy do sądenia zbrodniarzy wojennych. Trybunał składać się będzie z 4 członków, z każdego państwa po jednym, siedzibą Trybunału będzie Berlin. Pierwsze posiedzenie odbędzie się w Norymberdze. Ważność układu rozpoczyna się dziś i ma trwać rok, po czym każde państwo, może wystąpić z Trybunału z miesięcznym uprzedzeniem. Postanowienia w Trybunale zapadają większością głosów (co najmniej 3), w razie niezdecydowania rozstrzyga przewodniczący.

London. Jak donoszą z kwatery głównej wojska Zw. Radzieckiego zaatakowały już Japonię na lądzie i morzu. Artyleria amerykańska współdziałała z armią radziecką.

London. Dziś w nocy zrzucono 2-gą bombę atomową na port i miasto Nogasaki.

London. Jak wykazują zdjęcia fotograficzne, wykonane przez samoloty nad Hierosziną, w promieniu 12 km. kw. miasto zostało zupełnie zniszczone. Tokio podaje, że Hieroszina, port i baza wojskowa została zupełnie zmielona z powierzchni ziemi. Miasto liczyło 300.000 mieszkańców, z których przeszło dwie trzecie zginęło. Obszar Hieroszimy to jedno wielkie trupowisko. Ludzie, znajdujący się w czasie ataku na ulicy, stanowią zbutwiałe i spopieliałe, nie do zidentyfikowania resztki, natomiast mieszkańcy miasta, znajdujący się w domach, zmarli na skutek ciśnienia powietrza, wywołanego wybuchem bomby atomowej. Jednocześnie prasa i radio japońskie wyrażają chęć pertraktacji, np. prasa tokijska pisze: „Jeżeli polityka amerykańska powróci do ducha polityki Waszyngtona i Lincolna, wtedy może być miejsce na pertraktacje pokojowe“. Uważa ona wprowadzenie tak strasznej broni, jak bomba atomowa do walki za niedopuszczalne barbarzyństwo. Jednocześnie wspomina o tym, że Szwajcaria, jako państwo neutralne, mogłaby uczestniczyć w pertraktacjach pokojowych między U. S. A. a Japonią. Radio tokijskie nawołuje ludność do opuszczenia zamieszkałych przez nie miast. Premier Su-raki zwołał dziś gabinet japoński na narady.

London. Ciekawe są głosy z kraju i zagranicy co do wynalazku bomby atomowej, który nadal absorbuje ogólną uwagę świata. Prof. Kendall, jedna z powag brytyjskich w świecie atomów twierdzi, że wynalazek ten musi zostać tajemnicą do czasu pokonania Japonii, po tym jednak musi być ogłoszony, nauka bowiem powinna być międzynarodową i między państwową. W Szwecji prasa, pomimo ubolewania nad wynalazkiem nowego, tak niszczącego środka wojennego uważa, że dobrze się stało, że wynalazek ten jest tajemnicą narodów walczących o ład i spokój w Europie. Prasa fińska, komentując mowę prez. Trumana, stwierdza, że nowy ten wynalazek ureguluje i wpłynie na stosunki pokojowe w Europie.

London. Przewodniczący UNRRA dr. Herbert Lehman zakomunikował, że dostawy do Europy kosztować będą 1.500 milionów dolarów. „Musimy jednak — mówił Lehman — pomóc natychmiast krajom europejskim, bo ludność ich jest w niebezpieczeństwie.“

Waszyngton. Dziś na zebraniu UNRRY zastępcę d-ra Lehmana oświadczył, iż statki, wiozące żywność do Europy, zabiorą ze sobą towar handlowy dla krajów, które ucierpiały w czasie wojny.

Z kraju

Warszawa. Dnia 7 bm. odbyła się uroczystość przekazania Muzeum Narodowemu w Warszawie dzieł Jana Matejki i innych eksponatów, zrabowanych przez władze niemieckie i wywiezionych na tereny Górnego Śląska do powiatu Jelenia Góra, a ostatnio odnalezionych przez dyr. Lorenza. Na honorowym miejscu ustawiono zapakowane jeszcze w skrzynię arcydzieła Matejki: „Batory pod Pskowem”, „Rejtan”, „Unia Lubelska”. Obok dzieł Matejki ustawiono w polu około 60 skrzyń z innymi obiektami muzealnymi. Na uroczystość przybyli: wiceminister Kultury i Sztuki ob. Krukowski, Pełnomocnik Rządu na Okręg Jeleniej Góry, delegaci różnych pułków 7 dywizji piechoty, liczni przedstawiciele władz oraz świata nauki i sztuki. Kustosze Muzeum Sudeckiego w Jeleniej Górze, ob. Borkowski, odczytał akt przekazania mienia kulturalnego, po czym kierownik transportu ppor. Patkowski zapewnił w imieniu żołnierzy Wojska Polskiego, że tego co jest i było własnością Narodu Polskiego będą bronili i strzegli. Następnie zabrał głos wiceminister Krukowski, podkreślając, że jesteśmy świadkami radosnej chwili powrotu do Warszawy części zrabowanych przez zbrodniarzy niemieckich skarbów kultury polskiej. Następnie odczytano akt nadania Muzeum w Jeleniej Górze nazwy „Muzeum Sudeckiego im. Jana Matejki” dla uczczenia faktu odnalezienia tam jego dzieł. Po przemówieniu odbył się akt podpisania dokumentów o przejęciu odzyskanych dzieł sztuki

Katowice. Celem zaspokojenia potrzeb rolnictwa Ministerstwo Przemysłu prelimitowało 90 milionów złotych na odbudowę i rozbudowę fabryk nawozów sztucznych. W ubiegłym miesiącu w Gliwicach został definitywnie ustalony program budowy fabryki, rozbudowy fabryki w Chorzowie i skompletowanie fabryki amoniaku w Knurowie. Produkcja tych fabryk z wyjątkiem Mościc, rozpoczyna się niebawem.

Warszawa. Według danych Pełnomocnika do akcji żniwnej w Koszulinie, na ogólną ilość 480 tys. ha zżęto do 30 lipca br. 104 tys. ha, z tego 61 tys. ha zostało zżęte przez żołnierzy Armii Czerwonej 43 tys. ha przez przesiedleńców i brygady żniwne.

Polpress. Sąd Apelacyjny w Płocku skazał na karę śmierci volksdeutscha Kirschnera Józefa, mieszkańca Pozszyna, gmina Biała, pow. płockiego, ur. w roku 1896, oskarżonego o to, że idąc na rękę władzom okupacyjnym w czasie od 1934 r. do 19 stycznia 1945 r., jako strażnik więzienia w Płocku, znęcał się nad przebywającymi tam więźniami. Na podstawie zeznań świadków zostało ustalone, że Kirschner z własnej inicjatywy i bez nakazu przełożonych, dawał upust swoim bestialskim, sadystycznym instynktom, między innymi jednego z więźniów obil po twarzy kluczami, wskutek czego ofierze wypłynęło oko. Innemu więźniowi przeciął ostrym końcem blachy i oka-

leczyl głowę i biodro, poza tym do częstych praktyk oskarżonego było wkręcanie klucza do ucha więźnia, który na skutek takiej operacji tracił słuch.

Z życia Okregu.

Wydział Aprowizacji m. Olsztyna mimo wielkich trudności, jak np. brak środków transportowych, robi wszystkie starania o zaopatrzenie ludności w żywność, szczególnie zaś w chleb. Jak dotąd wydawanie chleba na kartki odbywa się bez zarzutu. W miesiącu lipcu ludność otrzymała na kartki tłuszcz, cukier, marmeladę, z drobnych przydziałów sól i zapalki. Na miesiąc sierpień przewidziane są podobne przydziały.

Niezależnie od aprowizowania mieszkańców Wydział zaopatruje szpitale, sierociniec, Wydział Opieki Społecznej w mleko. Są robione starania o to, żeby mleko dostarczyć wszystkim dzieciom na kartki żywnościowe.

Bołączką Wydziału jest kompletny brak transportu. Powstaje pytanie, czy czynniki miarodajne nie mogłyby w tej sprawie przyjść z pomocą Wydziałowi Aprowizacyjnemu, spełniającemu na terenie miasta tak ważną pracę w ogólnej gospodarce.

Byłoby koniecznym, żeby Zarząd Miejski zainteresował się uporządkowaniem i higieną targowiska przy Placu im. Nowotki. Ciągłe się pisze i prowadzi walkę przy pomocy rozporządzeń z plagą tyfusu, a wspomiane targowisko możnaby nazwać «wylegarnią tyfusu». Wśród kramików z żywnością porozkładaną zresztą w warunkach anty-sanitarnych, prowadzony jest handel starzyzną, a pył i brud unoszący się z trzepanych szmat osiada na artykułach spożywczych. Należałoby tę sprawę bezwzględnie uregulować i targowisko żywnościowe oddzielić od targowiska starzyzną.

Olsztyn (Ki). Z pośród tysięcy osadników, którzy osiedlili się na terenie okręgu Mazurskiego — pierwszym, który otrzymał dokument własności na gospodarstwo rolne o obszarze 10 ha, położone koło Olsztyna, jest repatriant z za Bugu ob. Jastrzębski. Prawo własności zostało wydane przez Powiatowy Urząd Ziemi w Olsztynie dnia 24 lipca 1945 roku.

Stronnicstwo Ludowe uruchomiło w lokalu swym przy ul. Kajki 2, Kurs Wiedzy o Polsce dla Mazurów i Warmiaków. Inicjatywę tę należy powitać z uznaniem. (s)

12 bm. odbędzie się mecz O. K. S. — Mława o g. 16.

Z ostatniej chwili.

Londyn. Wojska sowieckie przekroczyły dzisiaj granicę Mandżurii i sforsowały rzekę Amur i Usuri. Naczelne dowództwo sowieckie podało dziś swój pierwszy komunikat: armie sowieckie nacierają w kilku miejscach, sforsowały graniczne rzeki Amur i Usuri i posunęły się 15 km. w głąb Mandżurii. W kraju Zabajkalskim zdobyły miasta Mandżur i Dalejmur, przez co została odcięta droga do Charbina. Jednocześnie lotnictwo sowieckie zaatakowało kilka ważnych punktów japońskich.